Museum Rijswijk



Jaarverslag 2020

Stichting Museum Rijswijk
Herenstraat 67
2282 BR Rijswijk

# Jaarverslag 2020

Bericht van de Raad van Toezicht 3
Verslag van de directie 4
Papier + Textiel + Erfgoed 7
Organisatie 13
Team 17
Fondsenwerving 19
Jaarcijfers 20

1

Rijswijk, 1 juni 2021

Foto omslag: **Susanna Inglada, The Intruders**, 2019, houtskool. acrylverf, pastel op gekleurd papier, 168 x 165 cm, detail, courtesy of Galerie Maurits van der Laar, Den Haag




# 3 EEUWEN BURCHVLIET

Met dit campagnebeeld promootte Vereniging Rembrandt de presentaties van de geselecteerde musea.
**Jacob van der Croos** (1632 – na 1683) 17e eeuws paneel met een voorstelling van het Huis Burchvliet en de Nieuwe Tolbrug

# Bericht van de Raad van Toezicht

"Dit voorwoord schrijven en publiceren we in bijzondere en onzekere tijden". Zo begon het voorwoord van de Raad van Toezicht bij het jaarverslag van vorig jaar. En als 'bijzonder en onzeker' kan je achteraf wel het hele jaar 2020 beschrijven. Half maart 2020 gingen de deuren van culturele instellingen dicht, ook van Museum Rijswijk. Begin juni konden we weer openen. Begin november weer dicht, half november weer open. En half december weer dicht.

De medewerkers en de Raad van Toezicht van het museum bleven zo eigenlijk gedurende het hele jaar in crisismodus: het museum zo inrichten dat afstand gehouden kan worden, de programmering meerdere keren aanpassen, op zoek gaan naar financiële steun, financiële scenario's ontwikkelen en doorrekenen, …

Uiteindelijk is het gelukt om ons museum overeind te houden. Dat komt door het harde werk van onze medewerkers, en we hadden ook een beetje geluk. Zo viel de 'goede' periode tussen begin juni en begin november juist samen met de Papier Biënnale, die daardoor bijna zoals gepland door kon gaan. Met als hoogtepunt natuurlijk de opening door minister Van Engelshoven, toch wel een bijzondere eer voor een middelgroot museum. Samen met enkele kostenbesparingen en natuurlijk de steunpakketten vanuit de overheid zorgde dit ervoor dat de financiële situatie van het museum stabiel bleef.

Zo kunnen we het transitieproces waarmee we al enkele jaren bezig zijn, ondanks de coronacrisis doorzetten. Het was een tegenslag, maar we zijn nog steeds op koers om onze doelen in de komende jaren te behalen. Door de verhuizing van /DOC naar het voormalige café, en van het café naar het Tollenshuis en het terras aan het voorplein hopen we in de komende jaren een nog beter zichtbare rol te kunnen spelen in de Rijswijkse binnenstad!

Enno Gerdes,
voorzitter



Governance Code
Cultuur

Code
Culturele
Diversiteit

2020 was ongekend in alle opzichten! Onzekerheid, angst, boosheid en desillusie, maar ook verwondering, verbinding, optimisme en euforie waren gevoelens die elkaar afwisselden, zowel bij de bezoekers als bij onze vrijwilligers en staf. De teamspirit was alom aanwezig en het begrip en de steun van onze bezoekers waren onvoorwaardelijk. Sponsoren, fondsen, subsidiegevers en uitkerende instanties hielpen ons als nooit tevoren het hoofd boven water te houden. Alle steun was hoopgevend en hartverwarmend. Grote dank gaat uit naar iedereen die met ons was begaan in een jaar dat we niet snel zullen vergeten. Een groot applaus voor het team van medewerkers en vrijwilligers is hier op zijn plaats!

De tentoonstelling Precious Paradise was de paradijselijke stilte voor de storm. De slang had zich in december 2019 al aangediend in de vorm van een vleermuis en er was geen houden meer aan. Het museum ging op 15 maart op slot. En mineurstemming daalde neer op het museum, maar die was van korte tijd. Er was namelijk werk aan de winkel. Veel werk. Er moest ruimte gecreëerd om aan het Corona-proof museumprotocol te kunnen voldoen. Maar we wilden ook dat alles er wel museumwaardig uitzag. Er werden pijlstickers besteld in de nieuwe roze en gele huisstijlkleuren, muren werden roze en geel geverfd, het auditorium werd museum shop, er kwam eenrichtingverkeer en overal verschenen er spatschermen, sanitizers en tissues.

Maar dat was pas het begin. Het museumcafé had reeds zijn intrek genomen in het Tollenshuis. Nu moest het Rijswijks Historisch Informatie Centrum – thans /DOC genaamd – naar de prachtige ruimte achter in de nieuwe vleugel waar eerst het café was. En waar het Rijswijks Historisch Informatie Centrum was (dit is echt de allerlaatste keer dat ik deze onmogelijke naam gebruik), ontstond ruimte voor een riante educatieve ruimte die werd gedoopt tot Atelier. De re-shuffle werd een feit gedurende 2020. Tot ieders groot genoegen.





Wat minder genoeglijk was waren de continue onderbrekingen. De prachtige tentoonstelling Precious Paradise moest vroegtijdig stoppen. De Iconen in Rijswijk tentoonstelling over Teddy Scholten werd een jaar uitgesteld omdat het Eurovisie Songfestival een jaar werd uitgesteld. Vereniging Rembrandt zorgde voor een lichtpuntje. Museum Rijswijk was een van de gelukkigen die een aanvraag gehonoreerd kreeg om een kleine tentoonstelling in te richten rondom een eigen topstuk. Dat hadden we: het pas gerestaureerde 17e eeuws paneel met een voorstelling van het Huis Burchvliet en de Nieuwe Tolbrug, geschilderd door Jacob van der Croos (1632 – na 1683). Dit leidde tot de erfgoedtentoonstelling 3 Eeuwen Burchvliet.

We beleefden zelfs nog een bijzonder eervol feestmoment. In het voorjaar won Museum Rijswijk de prestigieuze Agnes van der Brandelerprijs. Ons voorstel voor een solotentoonstelling van Jasper de Beijer rolde unaniem als winnaar uit de bus. We kregen maar liefst €50.000 ter besteding aan een overzichts-tentoonstelling en een bijbehorende catalogus van deze fantastische Nederlandse kunstenaar. De tentoonstelling staat gepland voor eind januari 2022.

En wat waren we blij dat de Papier Biënnale 2020. THUIS/HOME 'gewoon' volgens planning open kon. Niemand minder dan Minister van Cultuur Ingrid van Engelshoven reisde af naar het Rijswijkse en opende vol enthousiasme de tentoonstelling. In de tuin, voor een beperkt gezelschap op anderhalve meter afstand van elkaar. Twee weken voor de einddatum was het weer zover. Gelukkig hadden vele bezoekers vier maanden zonder al te veel Corona-obstakels kunnen genieten.

Tijdens de biënnale was er een bijzondere samenwerking met de Saffier Groep die mensen met het Korsakov syndroom begeleidt. Deze mensen wonen vaak niet meer thuis maar hebben daar wel een enorm verlangen naar. In 10 ateliersessies in het museum verwerkten de deelnemers wat ze zagen in de tentoonstelling in beweging en beeld. Dit intensieve project werd afgesloten met een eindpresentatie voor publiek.

We hielden ons hart vast voor de volgende publiekstrekker: Ian Berry. Splendid Isolation. Het lukte aanvankelijk allemaal. Een veilige opening voor hoofdsponsor Pepe Jeans London en wederom een klein lokaal gezelschap de dag erna zorgde toch voor de nodige feestvreugde. Het duurde helaas maar twee weken. Weer alles op slot! Tot en met de laatste dag van het jaar. Ian Berry, wij, maar vooral de vele bezoekers die deze unieke tentoonstelling nog niet hadden gezien baalden als een stekker. Ook de erfgoedtentoonstelling Dwarsverbanden was een zelfde lot beschoren. Een prachtig overzicht van hetgeen het museum in zijn 60-jarig bestaan had verzameld, was slechts twee weken te zien.

Los van het een-stap-vooruit-twee-stappen-achteruit-gevoel gebeurde er ook nog behoorlijk wat achter de schermen, al dan niet met een zeer beperkt aantal bezoekers. De educatieprogramma's verplaatsten zich na drievoudig uitstel naar de Rijswijkse scholen. De eerste beeldende-kunsteditie van de Rijswijk Talent Award was een groot succes, zowel in de expositieruimte in winkelcentrum De Boogaard als in de etalages van de Herenstraat. De feestelijke eindpresentatie en prijsuitreiking konden gelukkig in het museum plaatsvinden in het bijzijn van de wethouder cultuur en een mini publiek. De traditionele papiermarkt vond in afgeslankte vorm plaats in de tuin en op het voorplein en was kwalitatief beter dan ooit, tot grote vreugde van de deelnemers en de bezoekers. En last but not least de terrasvergunning die voor de zomer op de deurmat viel. De traditionele kerstborrel voor de vrijwilligers werd tot nader order uitgesteld, hetgeen later afstel bleek.

We zijn nu bijna halverwege 2021. YES, we zijn er nog! We sloten het jaar af in een grafstemming, maar wel met jaarcijfers die er mogen zijn! Zonder Corona hadden we een absoluut topjaar gehad, mét Corona bleek de schade gelukkig beperkt. Alles wat in 2020 geen doorgang vond of vroegtijdig stopte is opgenomen in het tentoonstellingsprogramma van 2021 of 2022. De inhaalactie is al in gang gezet. We kijken vooruit en verheugen ons!

Arnoud van Aalst,
Directeur / Bestuurder



Papier Biënnale 2020. THUIS/HOME
Vlnr: directeur Arnoud van Aalst, wethouder Armand van der Laar, curator Diana Wind, minister Ingrid van Engelshoven, wethouder Johanna Besteman
Op de voorgrond een detail van de installatie van **Marianne Lammersen**, Zachte Landing, 2020, mixed media

## Tentoonstellingen, randprogrammering en collectie

### Precious Paradise PAPIER TEXTIEL

17 januari – gepland 13 april 2020, door lockdown 16 maart 2020

Deelnemende kunstenaars

Susanna Bauer
Lilian Cooper
Nan Groot Antink
Sandra Kruisbrink
Julia Schwarz
Stefan Cools
Lizan Freijsen
Maartje Korstanje
Erik Odijk
Hans de Wit

De tentoonstelling Precious Paradise liet werk zien van tien kunstenaars die vanuit een persoonlijke en actuele visie op de onder druk staande natuur tot een belangrijk onderwerp in hun werk hebben gemaakt. Het groeiende bewustzijn dat de mens de natuurlijke processen verstoort en daar steeds vaker verantwoordelijkheid voor neemt, geeft blijk van een nieuwe wijze waarop we naar de natuur kijken. Het wel en wee van de gestorven kastanjeboom op het voorplein van het museum als metafoor voor de bezorgdheid voor de natuur is aanleiding om in een tentoonstelling de recente hernieuwde zienswijze ten opzichte van de natuur door de ogen van kunstenaars voor het voetlicht te brengen. De werken in de tentoonstelling lieten vanuit verschillende invalshoeken zien hoe ingenieus de cyclus van het leven in de natuur is, hoe toegankelijk en tegelijkertijd onherbergzaam het kan zijn.

De tentoonstelling is eerder gesloten door de eerste lockdown die startte op 16 maart 2020. Daardoor heeft een beperkt aantal bezoekers (2.844) de tentoonstelling kunnen zien. Tot onze vreugde zagen we echter veel scholen (van onderbouw Primair Onderwijs tot VMBO) die eenvoudig een connectie konden maken met het thema natuur en was er tijdens de bezoeken veel ruimte voor verwondering.

Door het thema trok de tentoonstelling niet alleen ons reguliere publiek maar ook mensen en groepen vanuit de 'groene' hoek. De tentoonstelling werd daarmee een succesvol startschot voor een nieuwe periode waarbij het maatschappelijke thema een prominente rol speelt. De bezoekers die nog voor de lockdown of op de opening zijn geweest waren bijzonder enthousiast.

### Papier Biënnale 2020. THUIS/HOME PAPIER

28 juni – 15 november 2020, vroegtijdig beëindigd door lockdown op 1 november 2020

Deelnemende kunstenaars

Quentley Barbara
Anna van Bohemen
Ulli Böhmelmann
Ronny Delrue
Darja Eßer
Rosa Everts
pietsjanke fokkema
Gianfranco Gentile
Lenneke van der Goot
Susanna Inglada
Senol Tatli
Marieke de Jong
Lebohang Kganye
Marianne Lammersen
Miriam Londoño
Toos Nijssen
Mardoe Painter
Pim Palsgraaf
Stéphanie Saadé
Josephine Tabbert
Minna Tammi

Ondanks de uitdagingen waarvoor ook wij hebben gestaan in het afgelopen jaar, is de Papier Biënnale 2020 op 2 weken na voor publiek open geweest. In totaal hebben 7.465 mensen de tentoonstelling

bezocht. Ten opzichte van de meest succesvolle editie ooit in 2018 is dit een daling van 25%. Gegeven de omstandigheden moeten wij blij zijn met dit resultaat. Bij de tentoonstelling is een catalogus verschenen die is uitgegeven door Waanders & de Kunst, Zwolle.

De Papier Biënnale 2020. THUIS/HOME had een andere opzet dan de traditionele bezoekers van de Papier Biënnales kenden. Voorheen was de techniek belangrijk. Met ingang van de editie 2020 ligt de nadruk op de inhoud en de beeldende kracht van de werken. Ook is er voor het eerste een actueel thema aan de tentoonstelling gekoppeld. Dit werd ook door de traditionele bezoekers gewaardeerd. We hebben door deze aanpak nieuwe bezoekers mogen ontvangen, hoewel de beperkingen door Covid–19 voor minder bezoekers hebben gezorgd (75% t.o.v. 2018).

De tentoonstelling heeft een extra lading gekregen door COVID–19. Plotseling werd 'thuis' voor iedereen belangrijk, niet alleen voor kwetsbare groepen. De individuele ervaringen van de kunstenaars die zij in hun werk hebben verbeeld werden daardoor nog universeler en betekenisvoller.

Participatieprojecten

1 Tegelwijsheden

Het participatieproject 'Tegelwijsheden' waar bezoekers op konden schrijven wat thuis voor hen betekent, is zo goed gebruikt dat we halverwege de tentoonstelling extra tegelvellen hebben geplaatst. De behoefte om te schrijven en te delen over wat thuis betekent werd door de Lock down ongekend groot. De openhartige bijdragen gingen alle kanten op; bij het lezen werd men soms geraakt door het verborgen leed maar ook door de humor.

2 Publieksprijs

Een nieuw element bij de Papier Biënnale is de Publieksprijs. Bezoekers kregen de mogelijkheid om op hun favoriete kunstenaar te stemmen en daarbij een motivatie te geven. Bijna 2.000 bezoekers hebben hun stem uitgebracht, al dan niet gemotiveerd. De winnaar van de Publieksprijs krijgt het jaar volgend op de Papier Biënnale een solotentoonstelling in het museum. In verband met Corona is dit doorgeschoven naar 2022. Dit jaar is de winnaar Marianne Lammersen.

Voor ons is dit initiatief betekenisvol omdat wij op deze manier inzicht krijgen in wat de waardering en de voorkeuren zijn van de bezoekers. De bezoekers krijgen hiermee invloed op het tentoonstellingsprogramma. Ook was er naast de catalogus voor elke bezoeker een Nederlands– en Engelstalige hand out met achtergrondinformatie over de kunstenaars en de getoonde kunstwerken.

3 Rijswijk Talent Award

Nieuw dit jaar was ook de organisatie van de Rijswijk Talent Award samen met TRIAS, Centrum voor de Kunsten. Deze succesvolle wedstrijd werd al 3 maal voor de podiumkunsten gehouden en werd dit jaar voor het eerst georganiseerd voor de beeldende kunsten. Alle deelnemende amateur–kunstenaars tussen de 8 en 88 jaar met een Rijswijkse link maakten een werk met als thema Thuis, waardoor er een koppeling ontstond met de Papier Biënnale.

Ruim 80 deelnemers hebben werk ingezonden. Hiervan werd een selectie gemaakt van 20 diverse kunstenaars voor een pop up–tentoonstelling achtereenvolgens in een groot leegstaand winkelpand in winkelcentrum In De Boogaard en in de etalages van de winkelstraat in Oud Rijswijk. Ruim 500 mensen hebben de tentoonstelling in het winkelcentrum bezocht. Ruim 3.500 Rijswijkers hebben gestemd. Het project is zo'n succes dat we hier gezamenlijk mee door gaan. Het project is te zien op RijswijkTalentAward.nl.

4 Schoolprojecten

Voor het basis– en voortgezet onderwijs heeft het museum een op het thema van de tentoonstelling toegepast aanbod gemaakt. Om het onderwijs zo goed mogelijk te kunnen bedienen is de duur van de Papier Biënnale op voorhand verlengd tot half november zodat in het najaar er zo veel mogelijk

gelegenheid was om schoolklassen te ontvangen. Na de opstart van het schooljaar hadden veel groepen een bezoek gepland na de herfstvakantie, in de laatste periode van de tentoonstelling. Ondanks het grote animo hebben slechts enkele scholen kunnen profiteren van de nieuwe tentoonstellingsperiode in verband met de vervroegde sluiting.

5 Speurtocht en Waar kom je vandaan?
Voor kinderen was er een speurtocht beschikbaar waarmee zij individueel of met een begeleider door de tentoonstelling konden gaan. In een aparte ruimte lagen wereldkaarten waarop ouders, grootouders en kinderen konden aangeven waar zij geboren waren. Deze kaarten zijn ook verspreid onder alle Rijswijkse scholen. Hierdoor ontstond er een gesprek in de familie en de klas over herkomst en waar je je thuis voelt.

6 Zomerweek
De Rijswijk Zomerweek duurde 5 dagen tijdens de zomervakantie. Deze activiteit wordt jaarlijks georganiseerd i.s.m. de Mobiele Kunstbrigade in de eerste week van de zomervakantie. Aan deze editie hebben 25 kinderen tussen 8 en 12 jaar meegedaan. Op basis van het thema Thuis hebben de kinderen kunstwerken gemaakt. De eindpresentatie voor ouders vond plaats in verschillende tentoonstellingsruimtes van de Biënnale, specifiek bij die werken waar de kinderen door waren geïnspireerd. Dit verbeeldde op een hele krachtige en speelse manier de interactie van de kijker en de kunst.

7 Kunstklassen
In de periode tussen de zomer- en de herfstvakantie hebben 5 groepen (50 kinderen tussen 6 en 13 jaar) die bij TRIAS, Centrum voor de Kunsten de Kunstklassen gewerkt met het thema Thuis. Na een rondleiding door de tentoonstelling hebben de kinderen in een aantal weken gewerkt aan hun verbeelding van het thema Thuis. Hier kwamen ontroerende en persoonlijke werken uit voort. De eindpresentatie voor ouders vond half oktober plaats in het museum.



Naar aanleiding van de lockdown in Groot-Brittannië is Ian Berry het fotoproject Stay Behind Closed Doors gestart via de websites ianberry.org en museumrijswijk.nl. Hij heeft professionals en amateurs opgeroepen een foto in te sturen die laat zien wat de lockdown voor hen betekent. Een selectie van de foto's is op denim geprint en opgenomen in de tentoonstelling.

In de korte periode van twee weken in 2020 waarin de tentoonstelling te zien is geweest werd duidelijk dat de tentoonstelling veel mensen aanspreekt. Ook het onderwijs liet van zich horen, niet alleen een aantal middelbare schoolklassen maar ook vonden we nieuwe samenwerking met opleidingen uit de capital of denim, Amsterdam. Zo brachten veel studenten van het Amsterdam Fashion Institute een bezoek aan de tentoonstelling en heeft Ian Berry daarna hun opleiding bezocht waar een heel geanimeerd gesprek plaats vond.



## 3 Eeuwen Burchvliet ERFGOED

13 juni – 15 november 2020, vroegtijdig beëindigd door lockdown op 1 november 2020

Voor het eerst wordt een in 2019 verworven en dit jaar gerestaureerd 17de eeuws paneel getoond met een voorstelling van het huis Burchvliet en de Nieuwe Tolbrug in Rijswijk, van de hand van Jacob van der Croos (1632–na 1683).

In de afgelopen jaren heeft het museum diverse schilderijen, tekeningen en foto's verworven waarop het huis en de brug vanuit verschillende gezichtspunten is te zien, daterend uit de 18de en 19de eeuw. Met het nieuwverworven schilderij is nu ook een 17de-eeuws aspect aan deze context toegevoegd. Het verhaal van Burchvliet en de Nieuwe Tolbrug wordt verteld en getoond tot en

met de afbraak van huis en brug in 1892. De enige tastbare herinnering aan Burchvliet is de grote ovale gevelsteen die is opgesteld in de museumtuin maar nadrukkelijk deel zal uitmaken van deze presentatie.

Deze spontane 'tussendoor' erfgoedtentoonstelling werd mogelijk gemaakt door de Vereniging Rembrandt en de Turing Foundation in het kader van het landelijke project 'De kracht van onze Nederlandse collecties, uitgelicht in 2020'. Museum Rijswijk was een van de musea die zijn aanvraag gehonoreerd zag.

## Ian Berry. Splendid Isolation TEXTIEL

1 december 2020 – 5 april 2021, vroegtijdig beëindigd door lockdown op 15 december 2020

De Britse kunstenaar Ian Berry (Huddersfield, 1984) maakt al ruim 15 jaar virtuoze figuratieve schilderijen en installaties van denim. Hij gebruikt oude en afgedankte spijkerbroeken die hij in stukjes knipt en op kleurschakering sorteert zoals een schilder de opeenvolgende tinten van een kleur verf naast elkaar plaatst. In eerste instantie lijkt het werk tweedimensionaal, maar wanneer je er dichtbij staat, is te zien hoe de verschillende lagen denim op en over elkaar heen zijn geplaatst. De schilderijen zijn collages van denim die zo perfect in elkaar gezet zijn dat het bijna niet te onderscheiden is van een realistisch schilderij. Ian Berry maakt ook driedimensionale installaties van denim zoals het werk Sectret Garden (2018) en Record Store (2017) die al op verschillende continenten bij musea te zien zijn geweest.

Ian Berry. Splendid Isolation is de eerste solotentoonstelling van de kunstenaar in Nederland. Er is een royale keuze te zien uit de verschillende series die hij in de afgelopen 15 jaar heeft gemaakt zoals, Behind Closed Doors, Hotel California en The American Jean. Ook zal Record Store, een complete platenzaak gemaakt van denim, te zien zijn.

Ian Berry is een maatschappelijk geëngageerd kunstenaar. Hij speelt met zijn werk in op recente ontwikkelingen in de maatschappij. Zijn werk is niet alleen van denim gemaakt omdat het materiaal hem aan staat, maar ook omdat spijkergoed een van de meest vervuilende stoffen is uit de textiel industrie. Met zijn werk vraagt hij daar aandacht voor. Ian Berry is in 2019 uitgeroepen tot een van de 50 meest invloedrijke mensen op het gebied van de denimindustrie.

De Corona pandemie is een belangrijk onderwerp in zijn meest recente werk. Het project clapping is een geanimeerde denimprojectie van klappende handen om de medische sector te bedanken voor hun inzet tegen Covid–19. Dit project is door heel Groot–Brittannië en in de Verenigde Staten geprojecteerd op gebouwen. De animatie maakt ook deel uit van de tentoonstelling in Museum Rijswijk.

Naar aanleiding van de lockdown in Groot–Brittannië is Ian Berry het fotoproject Behind Closed Doors gestart via zijn website. Hij heeft professionals en amateurs opgeroepen een foto in te sturen die laat zien wat de lockdown voor hen betekent. Een selectie van de foto's zal in print of geprojecteerd opgenomen worden in de tentoonstelling. Bij de tentoonstelling verschijnt een catalogus: Ian Berry Splendid Isolation, uitgegeven door Jap Sam Books, Prinsenbeek.

## Dwarsverbanden ERFGOED

1 december 2020 – 5 april 2021, vroegtijdig beëindigd door lockdown op 15 december 2020

Museum Rijswijk bestaat in 2020 tachtig jaar! Ondanks alle beperkingen laten we deze mijlpaal niet zomaar voorbijgaan. Met een overzicht van aanwinsten uit de laatste tien jaar, aangevuld met een aantal stukken die al langer in de collectie zijn, laat het museum zien waar het voor staat, wat het verzamelt en waarom en wil het de bezoekers deelgenoot maken van dit enorme 'geheugen van Rijswijk'.

De tentoonstelling laat zien hoeveel verbindingen er zijn tussen de diverse collectieonderdelen. Het deksel van een margarinekistje gaat leven als het wordt verbonden met foto's van de margarinefabriek en met kinderboekjes en spelletjes die als reclamemateriaal werden uitgegeven. Rijswijkse kunstenaars blijken veelzijdig te zijn geweest: niet alleen schilderijen en tekeningen maar ook boekomslagen en reclameprenten. Alle voorwerpen op de tentoonstelling hebben hun eigen verhalen die het vertellen waard zijn maar door al die lijntjes die dwars door alle collectieonderdelen lopen, worden die verhalen breder en dieper.

**NB: Ian Berry. Splendid Isolation en Dwarsverbanden zijn welgeteld twee weken te zien geweest in 2020. Beide tentoonstellingen konden uiteindelijk worden verlengd tot 15 augustus 2021. Veel dank gaat uit naar de bruikleengevers van de werken van Ian Berry voor hun begrip en flexibiliteit.**

## Collectie ERFGOED

In januari schonk de Rijswijkse (pers)fotograaf Peter van Mulken 67 zwart–wit foto's van zijn hand. De foto's zijn gemaakt in de periode 1979–1995 en tonen de toenmalige 'randen' van Rijswijk waar in die jaren volop werd gesloopt en gebouwd. Foto's uit deze periode en met deze locaties zijn slecht vertegenwoordigd in de erfgoedcollectie en dat maakt de schenking des te waardevoller.

In december werd de fotocollectie wederom verrijkt en ditmaal in overtreffende trap. Namens zijn vader, Theo van der Kooij, schonk zijn zoon Chris diens fotocollectie aan Museum Rijswijk. Decennialang verzamelde Theo van der Kooij foto's van Rijswijk. Hij deed dat in vriendschap én concurrentie met Jaap Nieuwmans. Beide heren kenden heel Rijswijk, wisten alles over Rijswijk en deelden hun kennis in legendarisch geworden lezingen met dia's.

De ansichtkaartenverzameling (ruim 1.600 stuks) van Jaap Nieuwmans maakt sinds 2009 deel uit van de erfgoedcollectie. De collectie van Theo van der Kooij wordt daar nu aan toegevoegd en omvat zo'n 8 à 900 foto's. Een exact aantal is nog niet te geven. Alle foto's zijn namelijk ingeplakt in 25 albums maar daar zitten ook illustraties uit kranten en tijdschriften tussen. In veel gevallen heeft Theo namen, locaties en datering erbij geschreven. Vooralsnog worden de albums intact gelaten. Alle pagina's zullen voorzichtig worden gescand. De afbeeldingen en de informatie die erbij staat, worden opgenomen in de fotocollectie.

Tussen deze uitersten zag het museum de collectie verder groeien met onder meer drie schilderijen van het Driecentenlaantje, met de boerderij van Van Driessen. Artistiek geen hoogtepunten maar topografisch van groot belang omdat er nauwelijks afbeeldingen van zijn. Kwitanties van Rijswijkse winkels uit de jaren dertig, reclamemateriaal van de Rijswijkse Margarinefabriek en een nooit geopend blik met biscuitjes dat in het voorjaar van 1945 boven Ypenburg werd gedropt, zijn nog meer kralen aan het lange rijgsnoer dat Rijswijks erfgoed heet.



Bezoekers over Precious Paradise:

"Wat een onwerkelijk goede tentoonstelling, prachtig, meerdere zalen die allemaal een ander aspect tonen; je waant je soms ondergronds als onderdeel van de natuur andere zalen zijn meer informatief, a must see!!" – Marie Louise Elshout

"Opening van de tentoonstelling Precious Paradise waarvoor curator Diana Wind tien kunstenaars selecteerde. Grote tentoonstelling met een heldere boodschap in een bescheiden museum. Gaan!" – Wim de Roos

**Erik Odijk**, Hyle, 2006, houtskool en pastelkrijt op papier, 196 x 320, collectie Stedelijk Museum Schiedam

## Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht nam afscheid van zeer gewaardeerd lid Henny Weerman. Henny was 6 jaar penningmeester in het toenmalige bestuur en 2 jaar lid van de raad van toezicht. Zij werd opgevolgd door Nicolet van Graafeiland. Nicolet is ondernemer, oud-voorzitter van Winkeliersvereniging Oud-Rijswijk en geboren en getogen in Rijswijk.

## Medewerkers

Er vonden geen veranderingen plaats in het personeelsbestand.

## Vrijwilligers

Met pijn in ons hart namen wij afscheid van Jos de Beer, die na een lange strijd tegen kanker overleed op 24 september. Jos was jarenlang zeer betrokken bij het museum en ondersteunde de laatste jaren onze financial controller Ahmed Hammou. Jos bleef tot het allerlaatste moment strijdbaar en begaan met het museum.
Werkgeverspunt Rijswijk ging ermee akkoord dat Behjat Imani en Ernst Cadée ons gedurende het hele jaar kon blijven ondersteunen. Joren Kortekaas en Esther Tamboer traden aan als rondleiders/museumdocenten.

## Diversiteit / Governance / Fair Practice

Museum Rijswijk onderschrijft de Code Diversiteit & Inclusie en de Governance Code Cultuur. Dit is vastgelegd in de statuten van de stichting. In 2020 is bij elke papier- en/of textieltentoonstelling de Fair Practice Code toegepast.

## Samenwerkingen / partnerships

Winkeliersvereniging Oud-Rijswijk > afstemmen activiteiten, ledenbijeenkomsten in museum;
Ondernemers Oud-Rijswijk > afname/sponsoring goederen tbv horeca en tentoonstellingen;
Historische Vereniging Rijswijk > o.a. organisatie Open Monumentendag;
Textielspecialisten en -kunstenaars > organisatie Papiermarkt in het museum;
BBR > uitwisseling nieuwsitems op sociale media;
Werkgevers Servicepunt > stagiairs uit vluchtelingencircuit om werkervaring op te doen;
Kracht van Rijswijk > samenwerking tussen bibliotheek, TRIAS, schouwburg en Welzijn Rijswijk;
TRIAS > combineren van cursussen met rondleidingen, organisatie van Rijswijk Talent Award / Beeldende Kunst;
Mobiele Kunstbrigade > Zomerweek;
Bereik > mediapartner digitale buitenreclame;
Rijswijk Tv > mediapartner;
Saffier Groep, Centrum Siena > aanbod cliënten Korsakov-syndroom;
Erfgoed Rijswijk > zichtbaar maken van de historie van Rijswijk;
Art The Hague > partner.

## Museum Shop, Tollens Café en verhuur

Door diverse (semi) lockdowns is de omzet van winkel en café aanzienlijk gedaald. De verhuur van ruimtes is vrijwel stil komen te liggen. Hierdoor kon de museum shop qua oppervlakte worden uitgebreid richting auditorium om meer bewegingsruimte te creëren voor bezoekers.

## Marketing

In het verslagjaar besteedde de plaatselijke regionale media met grote regelmaat aandacht aan de activiteiten van het museum. De Papier Biënnale 2020 THUIS/HOME haalde zoals gebruikelijk de landelijke pers en de internationale vakbladen. De digitale nieuwsbrief is verankerd als communicatiemiddel waarbij het aantal abonnees gestaag door groeit. Dit geldt ook voor het bereik op social media; Facebook wordt intensiever ingezet en ondanks de algemene tendens dat dit medium over zijn hoogtepunt heen is, zijn de volgers van

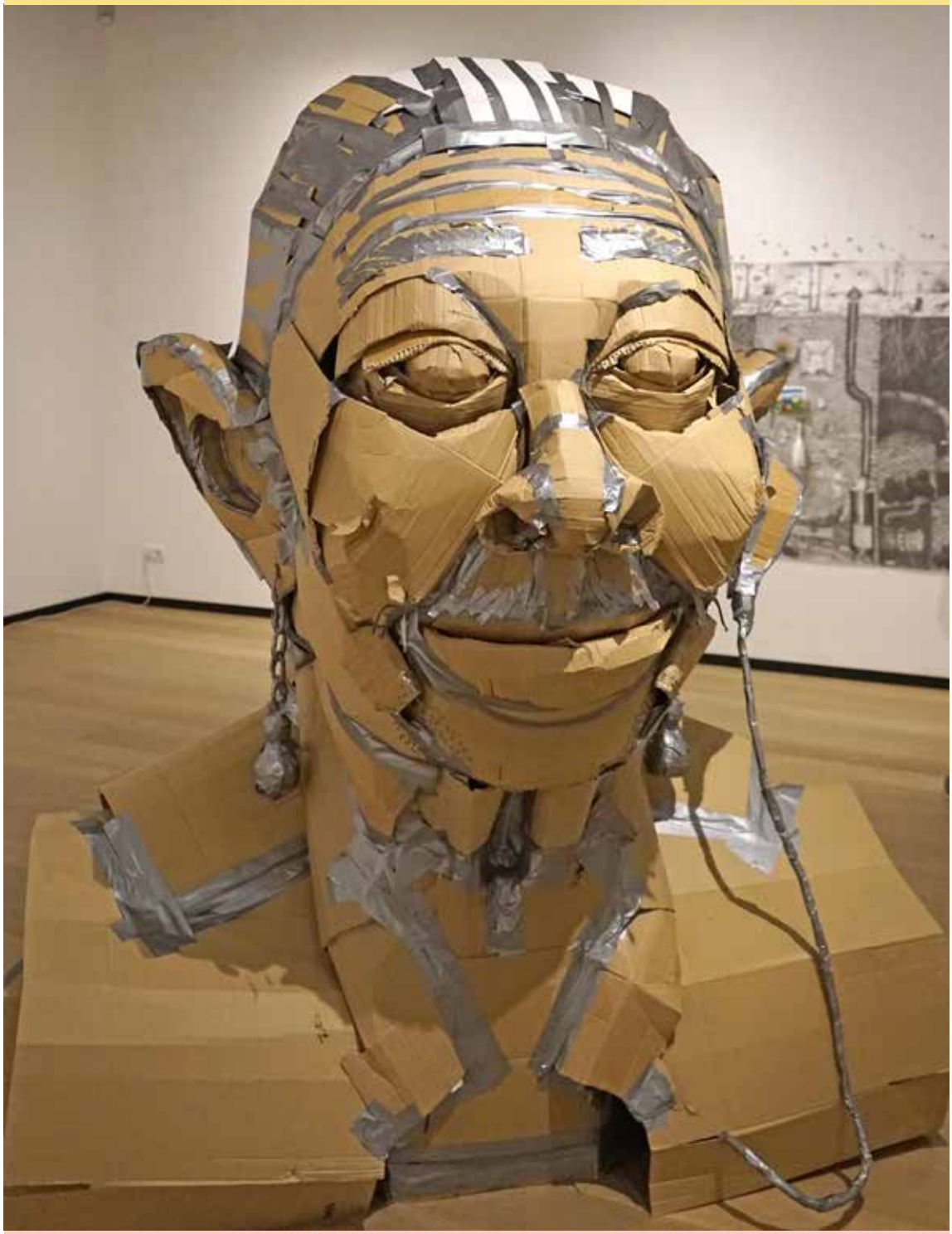
Museum Rijswijk flink gegroeid naar ruim 3.000. Deze groei treft nog meer het nu populairdere Instagram waarvan het aantal volgers ook richting 3.000 gaat. Ook is er een aantal Instagram influencers dat Museum Rijswijk volgt, het populaire account van De Kunstmeisjes (26.600 volgers) heeft aangehaakt bij de Biënnale. Influencers komen ook steeds vaker bij openingen, hetgeen een grote impuls geeft aan onze vrije publiciteit. Het digitale buitenreclamebedrijf BEREIK werd dit jaar mediapartner van het museum. Tentoonstellingen worden gedurende het jaar aangekondigd op grote digitale reclameborden langs de snelweg in de Randstad.

## Art The Hague

Een nieuw partnerschap met Art The Hague in het kader van de tentoonstelling Ian Berry. Splendid Isolation werd voorbereid, maar kwam helaas niet van de grond. De basis is echter wel gelegd voor een samenwerking die in het najaar van 2021 vorm krijgt.

## Bezoekcijfers

| | 2020 | 2019 | 2018 |
|---|---|---|---|
| Entree museumkaart: | | | |
| Museumkaart volwassenen | 7.691 | 12.166 | 12.715 |
| Museumkaart jeugd | 138 | 198 | 168 |
| **Totaal** | **7.829** | **12.364** | **12.883** |
| | | | |
| Entree gratis: | | | |
| Relaties | 62 | 211 | 309 |
| Vrienden | 29 | 25 | 30 |
| Cursisten | 343 | 1023 | |
| Bezoekers /DOC | 5 | 137 | 577 |
| Kinderen 0–17 jaar | 413 | 382 | 450 |
| Scholieren t/m 12 jaar | 326 | 488 | 832 |
| Scholieren 13 t/m 17 jaar | 125 | 95 | 136 |
| Bezoekers museumwinkel | 623 | 1214 | 1014 |
| Houders ICOM / Rembrandtkaart | 354 | 164 | 194 |
| Bezoekers verhuringen | 328 | 1386 | 576 |
| Bezoekers openingen | 470 | 535 | 630 |
| Begeleiders | 207 | 127 | 342 |
| Activiteit gratis entree | 135 | 625 | 354 |
| **Totaal** | **3.453** | **6.465** | **5.444** |
| | | | |
| Betalende bezoekers: | | | |
| Volwassenen | 916 | 1036 | 1192 |
| Senioren | 328 | 807 | 1018 |
| Groep | 0 | 85 | |
| 50% volwassenen | 8 | 23 | 32 |
| 50% senioren | 4 | 18 | 33 |
| Publieksacties | | 3 | 3 |
| CJP | 8 | 42 | 23 |
| Ooievaarspas volwassenen | 2 | 6 | 7 |
| Ooievaarspas senioren | 1 | 4 | 5 |
| Totaal | 1.267 | 2.024 | 2.313 |
| **Totaal jaar** | **12.549** | **20.856** | **20.640** |



Papier Biënnale 2020 THUIS/HOME
**Quentley Barbara**, Elsie, 2020, karton en duct tape, ca. 200 x 100 x 100 cm, collectie kunstenaar

Dwarsverbanden
Reclame van NV Zwitsersche Wasscherij, 1932



# Raad van Toezicht, medewerkers en vrijwilligers in 2020

## Raad van toezicht

| | |
|---|---|
| Enno Gerdes | voorzitter |
| Jasmijn Touw | lid |
| Mariëtte Maaskant | lid |
| Joram Swart | lid |
| Henny Weerman | lid tot december |
| Nicolet van Graafeiland | lid vanaf december |

## Medewerkers

| | |
|---|---|
| Arnoud van Aalst | directeur / bestuurder (24 uur) |
| Arjan Kwakernaak | conservator erfgoed (36 uur) |
| Diana Wind | curator hedendaagse kunst (24 uur) |
| Ahmed Hammou | financial controller en secretariaat (32 uur) |
| Astrid Huitker | educatie (24 uur) |
| Bibi Perreijn | shop manager(20 uur) |

## ZZP

| | |
|---|---|
| Elize Jelier | event manager |

## Vrijwilligers

**Balie / Museum Shop:**

Puck Baltus
Gerda Bennekom
Anneke Driessen
Paulette Fromager
Kazumi Nakamura
Joke Nieuwenhuis
Hanako Matsunaga
Annemarie van der Putten
Joyce Middelkoop
Sanja Tork
Ine Raaphorst
Wim Biesheuvel
Karla Snaphaas
Tonnie Versluis
Nena Visser
Jeanine Kribbe
Nathaly Vlaun

**Museumcafé:**

Jos Woltjens
Cato Visser
Nena Visser
Behjat Imani
Sanja Tork
Ine Sijben
Puck Baltus
Jeanine Kribbe
Nathaly Vlaun
Anneke den Besten
Lotje Hofdijk
Joren Kortekaas
Meyke van den Berg
Eva Leenders

**Rondleidingen**

Connie Blok
Joren Kortekaas
Sanja Stork
Sarah Atzori (ZZP)
Lucia Contreras (ZZP)
Heleen Harms

**Ondersteuning Staf**

Ernst Cadée – facility manager / art handling
Jos de Beer – financiële administratie
Ben Rutges – collectiebeschrijving
Anja Groenewegen –/DOC
Peter Roldaan – /DOC
Wouter Smeulers – /DOC
Freddie Pondman – /DOC
Huub Klunder – /DOC
Siger Bos – /DOC
Ferry Rollema – /DOC (genealogie)
Wil Kouwer – fotografie



Ian Bery. Splendid Isolation
**Ian Berry**, Behind Closed Doors, 2016, denim, 122 x 180 cm. Collectie Graham Edwards

## Fondsenwerving in 2020

In het verslagjaar ontving Museum Rijswijk de volgende aanvullende bijdragen voor tentoonstellingen, randprogrammering en COVID-19 steun.

| | |
|---|---|
| **Agnes van den Brandelerprijs 2020** | € 50.000 |
| Solotentoonstelling Jasper de Beijer | |
| **Gemeente Rijswijk** | € 7.600 |
| Vrijkaarten Mantelzorgers Rijswijk | |
| **Donaties** | € 2.820 |
| **Precious Paradise** | |
| Mondriaan Fonds | € 2.909 |
| **Papier Biënnale 2020 THUIS/HOME** | |
| Bank Giro Loterij | € 10.000 |
| Jaap Hartenfonds | € 2.000 |
| Gemeente Rijswijk | € 6.000 |
| Prins Bernhard Cultuurfonds | € 10.000 |
| Gravin van Bylandt Stichting | € 2.000 |
| Pieter Bastiaan Stichting | € 5.000 |
| Mondriaan Fonds | € 8.676 |
| **3 Eeuwen Burchvliet** | |
| Vereniging Rembrandt | € 5.450 |
| **Tegemoetkoming COVID-19** | |
| Mondriaan Fonds | € 15.000 |
| Provincie Zuid-Holland | € 20.000 |
| Rijksdienst voor Ondernemend NL | € 4.000 |
| NOW | € 16.470 |

## BALANS PER 31 DECEMBER 2020

| | 31-12-2020 | | 31-12-2019 | |
|---|---|---|---|---|
| | € | € | € | € |
| **ACTIVA** | | | | |
| **Vaste activa** | | | | |
| Gebouwen en -terreinen | 378.835 | | 378.835 | |
| Inventaris | 21.589 | | 17.693 | |
| | | 400.424 | | 396.528 |
| **Vlottende activa** | | | | |
| **Voorraden** | | 31.133 | | 29.778 |
| **Vorderingen** | | | | |
| Debiteuren | 384 | | 62 | |
| Belastingen en premies sociale verzekeringen | 10.339 | | 13.870 | |
| Overlopende activa | 84.472 | | 39.050 | |
| | | 95.195 | | 52.982 |
| **Liquide middelen** | | 4.706 | | 2.068 |
| | | 131.034 | | 84.828 |
| | | **531.458** | | **481.356** |

| | 31-12-2020 | | 31-12-2019 | |
|---|---|---|---|---|
| | € | € | € | € |
| **PASIVA** | | | | |
| **Algemene reserve** | | -408.430 | | -401.635 |
| **Voorzieningen** | | 75.000 | | 75.000 |
| **Langlopende schulden** | | 689.974 | | 658.698 |
| **Kortlopende schulden** | | | | |
| Schulden aan kredietinstellingen | 30.561 | | 51.388 | |
| Aflossingsverplichtingen langlopende schulden | 6.600 | | 6.546 | |
| Crediteuren | 35.922 | | 35.569 | |
| Belastingen en premies sociale verzekeringen | 11.785 | | 12.653 | |
| Overige schulden | 290 | | 1.550 | |
| Overlopende passiva | 89.756 | | 41.587 | |
| | | 174.914 | | 149.293 |
| | | **531.458** | | **481.356** |

## STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2020

| | Realisatie 2020 | Begroting 2020 | Verschil 2020 | Realisatie 2019 |
|---|---|---|---|---|
| | € | € | € | € |
| **Baten** | | | | |
| Netto-omzet | 158.547 | 281.767 | -123.220 | 247.822 |
| Subsidiebaten | 465.524 | 426.936 | 38.588 | 432.727 |
| Sponsoring tentoonstellingen | 71.735 | 39.487 | 32.248 | 0 |
| **Som der baten** | 695.806 | 748.190 | -52.384 | 680.549 |
| **Lasten** | | | | |
| Lasten tentoonstellingen | 148.744 | 115.825 | 32.919 | 74.795 |
| Kostprijs van de omzet | 33.903 | 62.898 | -28.995 | 60.504 |
| Personeelslasten | 348.284 | 396.660 | -48.376 | 422.873 |
| Afschrijvingen | 4.069 | 14.592 | -10.523 | 2.566 |
| Overige bedrijfslasten | 151.261 | 164.263 | -13.002 | 138.684 |
| **Som der lasten** | 686.261 | 754.238 | -67.977 | 699.422 |
| **Saldo voor financiële baten en lasten** | 9.545 | -6.048 | 15.593 | -18.873 |
| Rentelasten | -16.340 | -16.452 | 112 | -19.002 |
| **Resultaat** | **-6.795** | **-22.500** | **15.705** | **-37.875** |

